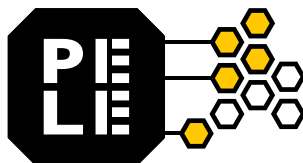
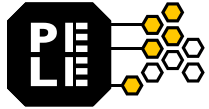

TARTU
KUTSEHARIDUSKESKUS

VÄLIS- PRAKTIKA

Kaasrahastas
Euroopa Liidu programm
„Erasmus+”

Antud materjal on valminud Erasmus+ projekti
“The Personalized competence-based Learning
paths for VET in Europe” 2018-1-FI01-KA202-047292 raames.

Koostaja Diana Eller
Kujundaja Tiit Lepp

Märkus: Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

© Tartu Kutsehariduskeskus, 2020

Sisukord

Välispraktika – miks mitte?	4
Niisiis – kus alustada?	4
Kuidas edasi	5
Kindlasti võib sul peas olla mitmeid küsimusi.....	7
Välispraktikal käinute kogemused.....	8
Millega arvestada kui oled kohale jõudnud?	10
„Kultuuride kokteil“	10
„Kirjatöö praktikal“	12
Peale praktikat tagasi kodus	14
Kuidas toimetada kui välismaal midagi juhtub	15

Välispraktika – miks mitte?

Oled kindlasti kuulnud/lugenud põnevaid kogemusi noortelt, kes on käinud välismaal õppimas või oma praktikat sooritanud. Miks mitte ise samuti proovida? Ainult, et...kust alustada?

„Mida selleks vaja on?“, „Kust ma selleks raha saan?“, „Kas ma saan ikka hakkama?“ – need on tavalised küsimused, mis kõigil sama ideega inimestel pähe tuleb. Just sellistele küsimustele ja ehk mõnede veel püüabki käesolev juhend vastuseid anda.

Niisiis – kuidas alustada?

Millele on vaja mõelda enne kui päris õppimine ja töö päris välismaal peale hakkab?

Uuri alustuseks varem välispraktikal käinud [õpilaste blogisid](#). Kas soovid kogeda midagi sama põnevat?

Kõigepealt **vaata üle oma reisidokumendid** – kas sul on ikka olemas kehtiv ID kaart või pass, millega üle riigipiiri minna. Arvesta, et [dokumendi taotlemine](#) võtab aega, seega tegele sellega aegsasti.

Järgmiseks – **kuhu siis minna saab?** Euroopa Liidus on õpiränne hästi oluline ja selleks on olemas kohe [terve programm, Erasmus+ nimeks](#).

Koolides on tööl inimesed, kes selle kohta täpsemalt infot jagada oskavad, näiteks Tartu Kutsehariduskeskuses on selleks [terve projektiosakond](#), kelle võid leida Kopli A korpuse teiselt korruselt. Tartu KHK-l on terve hulk koostööpartnereid üle terve Euroopa, kes pakuvad praktikavõimalusi ja vahendavad kindlasti ka Sinu soovi kohalikele ettevõtetele. *Muide, kas teadsid, et Tartu Kutsehariduskeskusest käis möödunud 2018/2019 õppeaastal välismaal praktikal üle 100 õpilase?*

Niisiis, uuri täpsemalt, kas sinu erialal pakutav praktikakoht on Soome või Lätis, Saksamaal või Tšehhis või hoopis Hispaanias, Portugalis, Prantsusmaal või lausa Türgis. Siinkohal võid vaadata

kaarti, mille leiad siit ja ära arvata, missuguses riigis on õpirändes käinud kõige enam õpilasi.

On ju nii, et soov kindlasti välismaal praktikaogemust saada kasvab veelgi. 😊

Kuidas edasi?

Kui tead firmat, kuhu saab praktikale minna ja kuhu tahad praktikale minna, püüa otsida selle ettevõtte kohta täpsemat informatsiooniinfot selle ettevõtte kohta (nt. millega tegeleb, kui palju töötajaid, mis liiki töökeskkond, missugused on põnevamad faktid ajaloost, kuidas ja kes juhib jms.)

Nagu eespoolt lugeda võisid, on meil küll palju välismaiseid partnereid, aga siiski on nii, et koolid Eestis ja välismaal lepidavad omavahel kokku, mis ajal ja kui mitu õpilast nad saavad vastu võtta. Tuleb ju kõigile leida praktikaettevõtte, organiseerida majutus ja elamine, mõelda läbi, kes saabujatega tegeleb ja neid kohapeal toetab jne. Seetõttu on õppijate saatmine seotud kindlate aegadega ja ka...konkursiga. Jah, konkurss on ka. Sest ilmselt on teisi toredaid kaaslasi, kellel täpselt samad mõtted peas ja meeles mõlguvad.

Sina aga ära lase ennast häirida ja hakka lihtsalt kandideerimiseks valmistuma.

Alusta sellest, et **koosta omale asjalik, kena ja viisakas elulookirjeldus ehk CV**. Hea võimalus seda teha on näiteks [Europassi keskkond](#). See on keskkond, kus peamised lahtrid olemas, mis ühes CV-s nõutavad on. Täpsemalt [saad lugeda siit](#). Abi saad kindlasti ka koolitundidest, näiteks karjääriõpetuse moodulis saad juhiseid CV koostamiseks. Väga sageli tuleb lisaks CV-le koostada ka **motivatsioonikiri**, mis peaks andma vastuse küsimusele, miks sa oled õpirändeks hea kandidaat. Juhiseid motivatsioonikirja koostamiseks võid [leida näiteks siit](#). Ja lisaks tuleks kirjutada ka **avaldus**. Täpsemad juhised iga dokumendi koostamiseks saad koolist õpirändega seotud õpetajatelt ja teistelt kooli töötajatelt, [aga ka siit võid leida avalduse näidise ja kandideerimiskutsed](#)

Vaatame veel üle:

- ✓ **Kehtiv reisidokument – tehtud!**
- ✓ **CV – tehtud!**
- ✓ **Motivatsioonikiri – tehtud!**
- ✓ **Avaldus – tehtud!**

Jäänud on veel üks väike asi- **kandideerimisvestlus**. Sul on kenas vestluse vormis võimalus selgitada, mida Sa välispraktikalt oo-

tad, miks just sina peaksid välisrändele minema, mis on see, mis sind motiveerib praktikat läbima. Vestlusel ajavad Sinuga juttu välisõpirändega seotud inimesed. Tartu Kutsehariduskeskuses on selleks projektikoordinaatorid, kelle tööst said lugeda eespool.

Ja ongi kõik! 😊

✓ **Vestlus – tehtud!**

Nüüd veidi ootamist ja saadki teada, kas seekord oled sina, kelle jaoks saabub aeg reisi planeerima hakata.

Kindlasti võib sul peas olla mitmeid küsimusi

Püüame neid siin aimata. Vaatame, kas arvasime ära ☺?

Kes katab reisikulud?

Kõik reisikulud (lennusõit, bussi-, trammi- rongipiletid praktikalina ja kooli ning ettevõttesse kaetakse Erasmus+ programmist, see tähendab, et sina ise midagi maksma ei pea! Lisaks antakse sulle kaasa ka stipendium ehk lisaraha, sest õpirändes olles saad olla ise enda peremees. Näiteks võid ise otsustada, mida ostad toiduks, kas shopata või minna kinno või hoopis uute sõpradega hängima.

Ja rahasumma on selline, et saad seda kõike kenasti teha. Täpsemat infot saad küsida koolist õpetajatelt ja projektiosakonnast ja [siin on kenasti info kirjas](#).

Viimane lingitud leht on huvitav veel seetõttu, et siin saad lugeda välisrändel käinud õpilaste blogisid, mis samuti peaksid aitama sul vastata järgmistele küsimustele:

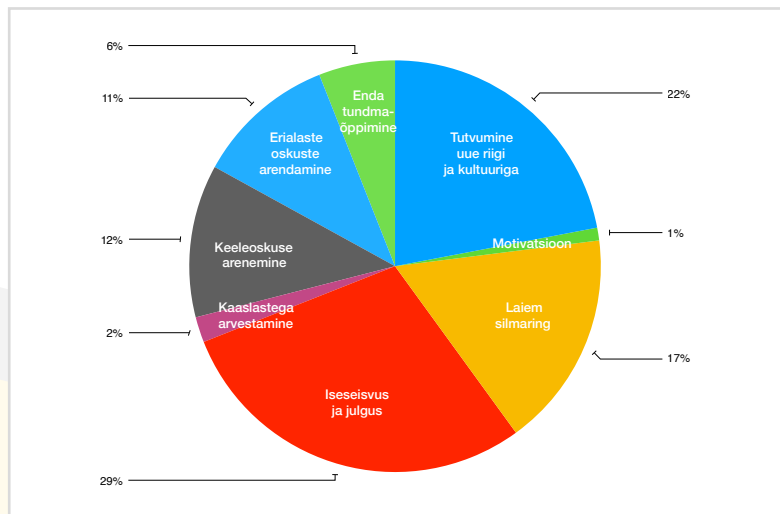
- **Kui ma ei oska väga hästi keelt?**
- **Kui ma ei ole varem välismaal käinud?**
- **Kas ma leian uusi sõpru?**

2019 aastal küsisime Tartu Kutsehariduskeskuse õpilastelt, kes olid käinud praktilal Eestist väljaspool, ainult ühe küsimuse „Kas ja missugust kasu sain ma välispraktikast“.

Kui sa vaatad seda värvilist joonist, siis näed, et tegelikult on kõik need Sinu peas tiirlevad küsimused asjatud- kõike saab õppida ja tegelikult tuled õpirändest tagasi kogemuse ja oskuste võrra rikkamana. 😊

Välispraktikal käinute kogemused

„Välismaal õppimine andis mulle tohutult julgust, valmisolekut tegutsema ka olukordades kus pole kindel mis saab. Palju uusi tutvavaid. Uus kultuurikogemus, erinevad inimesed kellega suhtlema pidin, töö käigus ja ka tänaval arendasid mu suhtlemisoskust. Iseseisvus oli üks põhi aspekte mis muutus, perest eemalolek, ise toidu ostmine ja tegemine, raha arvestamine jne, andis hästi palju juurde. Igaljuhul soovitan kõigil haarata võimalusest kinni kui pakutakse praktikat välisriigis, seda ei pea kahetsema, küll aga kasutamata jätmist“.

„Kindlasti saad palju julgust juurde. Sest seal ei tee mitte keegi sinu eest asju ära. See teeb sind väga iseseisvaks. Saad uusi tutvusi. Keelt arendada. See on üleüldse suurepärane kogemus ja ma ei kahetse seda kunagi, et ma olen 2 aastal välispraktikal käinud“

„Jah sain. Lennu, töö ja uues keskkonnas hakkama saamiseks kogemust. Ei pea kartma midagi, hoidke raha ja inimesi kellega läksite. Proovige mitte tülitsema ka, kuid nii või naa lähete riidu. 5 nädalat ninapidi koos olemist teeb nii“

Why to choose International internship?

Selle kohta on üks tore video.

Aga tagasi raha juurde

Nagu juba öeldud, sinu piletid kodust kuni sihtriigi majutuseni ta-sutakse kõik projekti eelarvest. Lisaks reisi-, tervise- ja pagasikind-lustus jne, samuti saad kaasa raha, mille eest kohapeal igapäeva-seid kulusid katta, maksta elamise ja toidu eest.

NB! Kõik olulised dokumendid- lennu-, bussi ja rongipiletid, kind-lustus, majutuse arved jne. hoida kõik alles, sest tagasi tules on neid tarvis. Nende alusel täidetakse koolis kuluarunne.

Millega arvestada kui oled kohale jõudnud?

Uuri transpordivõimalusi praktikakohas (sh transport lennujamaast) majutuskohata ja hangi enne sõitu telefoniäpp, kus kaart piirkonna kohta.

Tee kindlaks, mis kell sind praktikakohas oodatakse? Kui kaua läheb aega jõudmiseks majutuskohast praktikakohta?

Kui reis seljataga ja oled oma praktikariiki ja -linna kohale jõudnud, kohtunud vastuvõtjatega ja ennast sisse seadnud, jõuabki kätte esimene praktikapäev, mil sul seisab ees kohtumine oma praktikajuhendaja ja uute kaaslastega. Põnev, eks ole 😊!

Nagu ilmselt oled kuulnud, on esmamulje hästi oluline, seepärast:

- **Ära jää hiljaks.** Vaata varem valmis tee kuidas praktikakohta minna, salvesta telefoni kohapealse juhendaja number nii, et saaksid vajadusel nt sõnumi saata;
- **Ole sõbralik ja oska kuulata.** Nüüd on käes hetk kus Sinu põhjal võidakse teha järeldus kogu riigi, rahva ja kultuuri kohta. Võib olla, et Sina oledki esimene eestlane, kellega Sinu vastuvõtjad kokku puutuvad...

„Kultuuride kokteil“

Jõuamegi „kultuuride kokteili“ juurde. Oled elu jooksul ilmselt märganud, et ehkki põhijoontelt sarnased, on igal riigil ja rahvusel oma eripärad. Neid võib näha nii välimuses, riietumisel, arhitektuuris, toitumisel, aga ka kommetes ja tavades. See, mis meie kodus võib olla igapäevane, on teises kultuuris hoopiski ebasobiv. Mida enam lõuna poole, seda vabamad (ja mõnikord ka larmakamad) ollakse suhtlemisel, eneseväljendamisel ja ka näiteks ajakasutusel ja ajaplaneerimisel üldiselt.

Mõned näited:

Lõuna-Itaalia perekonna vestlemine õhtusöögil erineb vägagi nt vaashoitud skandinaavia riikide perekondlikust kokkusaamisest.

Sakslased, austerlased ja ka eestlased väärtustavad väga täpsust, konkreetsust ja üldse planeerimist ning aja „raiskamine“ neile ei meeldi. Seevastu mõnes soojemas kultuuris vaadatakse väikesele hilinemisele sageli „läbi sõrmede“.

Praktikakohas lõunapausi pidades võid märgata, et kõik söövad võileiba, ei mingit suppi-praadi-magustoitu, nagu meie oleme harjunud, seevastu aga peale tööpäeva lõppu on söögikohad rahvast täis, kes kõik oma rikkalikku toitu naudivad.

Eestist tulijale võib olla nt Itaalias või Prantsusmaal keeruline harjuda saia ja saiatoodetega, mida pakutakse palju ja sageli ning musta leiba on leida keeruline.

Üks oluline asjaolu, millega kindlasti pead arvestama üle kogu maailma, on religioon ja sellega seotud eripärad.

See, et Eesti on üks maailma [kõige ateistlikumaid riike](#) (ehk riik, kus religiooni mõju kogu elukorraldusele on madal), ei tähenda, et see teistes riikides nii on. Nii näiteks on katoliiklikes riikides nagu Itaalia, Iirimaa või Poola tunda palju enam religiooni mõju ka igapäevaelus kui näiteks luterlikus Eestis.

👉 *Seega tasub alati meeles pidada, et religioon on iga inimese ja kultuuri jaoks isiklik asi ja seda peab austama ka sellistes olukordades kui see Sinule näib veider, ebavajalik või lausa mõttetu.*

Lisaks **ajakasutusele, perekondlikele suhetele, toitumistavadele ja religioonile** on veel üks asi, milles võid märgata kultuuri-devahelisi erinevusi ja see on **humor**. Ikka on nii, et mõne riigi

või rahva naljad on omasemad kui teised ja mõnest naljast ei saa teisest kultuurist pärit inimene üldse aru. Siin on abiks ka austus ja vaatlemine-kuulamine. On rahvaid kes nt ajaloolise tausta tõttu ei ole üksteisega just eriti heas läbisaamises või ütleme siis niipidi „ei ole sõbrad“ ja siis on hea teada, missugused naljad on kohased või missugused mitte.

Ka on huumor sageli seotud kohaliku taustaga- poliitika, tavad vms ja Sina väljastpoolt tulnuna ei pruugi kohe konteksti mõista.

👉 *Ükskõik, missuguseid erinevusi sa ka ei koge, igal juhul avardab see sinu arusaamist maailmast ja teistest rahvustest ning see on tulevaseks eluks ainult kasuks!*

Niisiis – oled kenasti kohal, ennast sisse seadnud, saanud uusi sõpru ja saanud palju uusi kogemusi- praktika käib!

Siiski – kõige selle põneva ja kasuliku taustal on Sinu praktikakool Eestis, õpetajad ja kaaslased, seepärast veidi ka sellest, mida pead tegema.

„Kirjatöö praktikal“

Niisiis- kõik, mis sa praktikal teed, seda tuleb ka kuidagi kajastada, kirja panna, kokku võtta jne ja ikka selleks, et õppimiskogemus oleks terviklik ja täielik.

Sinu välispraktikal on ka juhendaja nii nagu see oleks olnud ka Eestis. Sul on samuti praktikakava, leping jms dokumendid. Lisaks tuleb sul pidada ka praktikablogi 😊 Blogikeskkond ja „pesa“ on sinu jaoks juba koolis loodud, sinu ülesanne on ainult sinna oma vahvast praktikast sissekandeid teha: jagada muljeid, pilte ja kogemusi ning kui on, siis ka väikesi „ämbreid“. Tegelikult on just äpardumised need, millest me elus ilmselt kõige rohkem õpime, seega ära karda neidki kirja panna.

Kasuta oma kogemuste jagamiseks ka sotsiaalmeedia võimalusi – Facebooki story või Instagram on see, mis kindlasti sõbrad põnevile ajab. 😊

Peale praktikat tagasi kodus

Kui praktika hakkab läbi saama, **saad praktikaettevõttest ka tunnistuse**, mis tõendab, et oled välispraktika kenasti läbinud. See **tunnistus võta kindlasti Eestisse kaasa**. Samuti võta Europassile vajalikud allkirjad ja templid.

Täna juhendajat ja uusi kolleege sulle osaks saanud võimaluse ja juhendamise eest! Anna neile tagasisidet oma kogemustest.

Samuti tuleb sul **koostada praktikaaruanne** sarnaselt teiste õpilastega, kes praktika Eestis tegid ning seda ka praktikaseminaris esitleda. Lisaks siis muidugi kuluaruanne reisidokumentide kohta, millest said lugeda eespool.

Nii saadki oma praktika hinnatud sarnaselt Eestis töötanud kursusekaaslastega. Täpsemat infot, missuguses vormis ja missuguseks ajaks seda kõike tegema peab, saad oma praktikajuhendajalt.

Kui sind saatev kool on Tartu Kutsehariduskeskus, siis kas teadsid, et Sul on võimalik välispraktikast veel tagantjärelegi kasu saada ☺? Eelkõige saad välispraktikakogemusega katta teatud osa sinu põhiõpingutest. Täpsemalt saad infot õpetajatelt. Kuid lisaks Sul on võimalus läbida 3 ainepunkti ehk EKAP-i eest valikaine, mille nimi ongi „Rahvusvaheline kogemus“. Sa pead koostama väikese kokkuvõtte oma praktikast ning kirjutama ka omandatud oskustest ja saadud kogemustest, see ei ole suur töö, sest kindlasti soovid oma vahvat kogemust jagada. Täpsemalt saad infot oma õpetajatelt koolis.

Täida ka Erasmus+ aruanne, mille link su meilile saabub.

Viimane osa, mida loodetavasti sul kunagi vaja ei lähe, räägib sellest,

... kuidas toimetada kui välismaal midagi juhtub

Kui jääd haigeks või juhtub mingi õnnetus, kus (kahjuks) saad viga või muul moel haiget, siis kuna sul on reisirik ka tervisekindlustus, saad abi kohalikest meditsiinisüsteemist. **Ka see on asi, mida ta-sub kohe täpsustada kui praktikakohta jõuad- kuhu helistada, kellega ühendust võtta vms.**

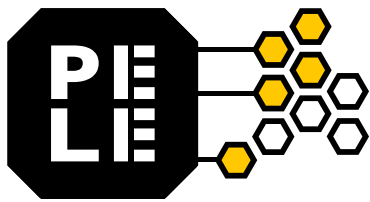
Kui satud kuriteo ohvriks- varastatakse raha või dokumendi, siis kindlasti pöördu kohaliku politsei poole- täpsusta samuti kontaktid oma välismaise praktikajuhendajaga.

Üle Euroopa Liidu on kehtiv üks ja ühesugune häirekeskuse number 112

Kindlasti hoia endaga kaasas kindlustusleping, mille koolist kaasa saad!

Igas Euroopa riigis on sul võimalik pöörduda ka Eesti välisesinduste poole, täpsemalt [saad vaadata siit](#).

Toremaid elamusi välispraktikal!

Erasmus+